

Brüsszel, 2016. június 2.
(OR. en)

9768/16

Intézményközi referenciaszám:
2015/0287 (COD)

JUSTCIV 160
CONSOM 137
DIGIT 67
AUDIO 76
CODEC 809

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	a Tanács
Előző dok. sz.:	8879/16
Biz. dok. sz.:	15251/15
Tárgy:	Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól (első olvasat) – Irányadó vita

I. HÁTTÉRINFORMÁCIÓK

1. A Bizottság 2015. december 9-én elfogadott két szerződési jogi irányelvjavaslatot: a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló irányelvre (a továbbiakban: a digitális tartalomról szóló irányelv) vonatkozó javaslatot¹, valamint az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló irányelvre (a továbbiakban: az áruk internetes értékesítéséről szóló irányelv) vonatkozó javaslatot².

¹ Lásd: 15251/15 JUSTCIV 290 CONSOM 220 DIGIT 116 AUDIO 40 CODEC 1731 + ADD 1 + ADD 2.

² Lásd: 15252/15 JUSTCIV 291 CONSOM 221 CODEC 1733 + ADD 1 + ADD 2.

2. A két javasolt irányelv az „európai digitális egységes piaci stratégia”³ részét képezi. A javaslatok általános célkitűzése az, hogy mind a fogyasztók, mind a vállalkozások javára hozzájáruljanak a digitális egységes piac gyorsabb ütemű növekedéséhez.
3. A holland elnökség prioritásként foglalkozik a kérdéssel. Ezt tükrözi többek között a két irányelvjavaslat benyújtása óta munkacsoporti szinten tartott megbeszélések nagy száma is (15 ülésnap).
4. Az IB Tanács 2016. március 10–11-i ülésén jóváhagyott megbízatásnak⁴ megfelelően szakértői szinten először a digitális tartalomról szóló irányelv vizsgálata került középpontba, figyelembe véve ugyanakkor az ezen az irányelv és az áruk internetes értékesítéséről szóló irányelv közötti összhangot is.
5. A munkacsoportban folytatott megbeszélések során jelentős eredményeket sikerült elérni a digitális tartalomról szóló irányelvvel kapcsolatban. A polgári jogi munkacsoport (szerződési jog) sikeresen befejezte az irányelv legfontosabb cikkeinek első vizsgálatát. A munkacsoportban felmerült szempontok és a delegációk rendkívül átfogó írásbeli hozzájárulásai alapján sikerült meghatározni az említett irányelvjavaslatról folytatandó további megbeszélések szempontjából legfontosabb kérdéseket.
6. Az elnökség tisztában van azzal, hogy a digitális tartalomról szóló irányelv meglehetősen technikai jellegű, ezért a javasolt szabályozás részletei további egyeztetésre, illetve pontosításra szorulnak, mielőtt bármilyen végleges álláspontot lehetne kialakítani.
7. Úgy tűnik azonban, hogy több fő szemponttal kapcsolatban sikerült közös nevezőre jutni. Az elnökség konkrét formába kívánja önteni a létrejött megegyezést annak érdekében, hogy iránymutatást nyújtson a jövőbeli munkához, és hogy a digitális tartalomról szóló irányelvjavaslattal kapcsolatban további érdemi eredmények születhessenek.

³ Lásd: 8672/15 COMPET 185 TELECOM 109 AUDIO 11 DIGIT 32 RECH 107 MI 291 PI 32 IND 72 ECOFIN 308 ENER 139 DATAPROTECT 70 CYBER 31 JUSTCIV 101 E-JUSTICE 56 CULT 29 EDUC 122.

⁴ Lásd: 6150/16 JUSTCIV 17 CONCOM 30 DIGIT 10 AUDIO 12 CODEC 165.

8. A Coreper a 2016. május 24-i ülésén általánosságban jóváhagyta a meghatározott alapelvek és politikai iránymutatások e feljegyzés mellékletében foglalt (nem kimerítő) jegyzékét, és megállapodott arról, hogy azt elfogadás céljából benyújtja a Tanácsnak.

II. ÖSSZEGZÉS

9. A fentiekre figyelemmel a Tanács felkérést kap arra, hogy:
- fogadja el a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló irányelv általános felépítését alátámasztó alapelveket és a további munkát segítő politikai iránymutatásokat, annak érdekében, hogy az irányelvjavaslattal kapcsolatban további érdemi eredmények születhessenek. Az alapelvek és a politikai iránymutatások egyaránt e feljegyzés mellékletében találhatók.

ALAPELVEK ÉS POLITIKAI IRÁNYMUTATÁSOK A TOVÁBBI MUNKÁHOZ

A. Célkitűzések

a) Szakpolitikai célkitűzések

1. A digitális tartalomról szóló irányelv célja, hogy hozzájáruljon a belső piac zökkenőmentes működéséhez azáltal, hogy a vállalkozások és fogyasztók közötti, digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések vonatkozásában harmonizáltabb uniós szerződési jogi kereteket hoz létre, biztosítva ugyanakkor a magas szintű fogyasztóvédelmet és növelve a jogbiztonságot, ami pedig egyrészt csökkenti a tranzakciós költségeket és megkönnyíti a vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások számára, hogy uniós-szerte értékesítsenek, másrészt segít növelni az európai fogyasztók bizalmát a határon túli vásárlások iránt.
2. A megbeszélések résztvevői általánosságban jóváhagyták az említett célokat, így ezeknek iránymutatásul kell szolgálniuk a további tárgyalások során és meg kell jelenniük az irányelv szövegében is.

b) A koherencia szükségessége

3. A megbeszéléseken számos delegáció többször is kiemelte, hogy rendkívül fontos szempont egyrészt a fogyasztói szerződésekre vonatkozó uniós jogszabályok átfogó összhangjának fenntartása, másrészt pedig az, hogy a digitálistartalom-szolgáltatásra vonatkozó új uniós szabályok megfelelően illeszkedjenek az általános nemzeti szerződési joghoz.

4. A töredezettség elkerülése, továbbá annak lehetővé tétele végett, hogy a szabályok zökkenőmentesen alkalmazhatók legyenek a gyakorlatban például a nem csak digitális tartalmakra kiterjedő szerződéscsomagok esetében is, a lehető legnagyobb mértékben össze kell hangolni a digitálistartalom-szolgáltatásra, illetve az áruk értékesítésére irányuló, vállalkozások és fogyasztók közötti szerződésekre vonatkozó szabályokat, csak olyan különbségeket vezetve be a szabályozásban, amelyek a digitális tartalmak sajátos jellegéből fakadóan szükségesek. Ennek érdekében az áruk értékesítésére irányuló, vállalkozások és fogyasztók közötti szerződésekre vonatkozó jelenlegi uniós szabályozás általános alapelveit kell kiindulópontnak tekinteni a további tanácskozások során többek között a fogalommeghatározások, a digitális tartalom szerződésszerűsége („*megfelelőségi vizsgálat*”), a digitálistartalom-szolgáltatás és a szolgáltatónak a szerződésszerűség hiánya esetén fennálló felelőssége (további részletekért lásd a C. pontot) vonatkozásában.
5. Ezzel összefüggésben egyrészt figyelembe kell venni a célravezető és hatásos szabályozás program (REFIT) keretén belül folytatott, több uniós fogyasztóvédelmi és marketingjogi irányelvre (többek között a fogyasztási cikkek adásvételéről és a kapcsolódó jótállásról szóló 1999/44/EK irányelvre) kiterjedő, várhatóan még ez évben elkészülő célravezetőségi vizsgálat eredményeit, másrészt biztosítani kell a digitális tartalomról szóló, illetve az áruk internetes értékesítéséről szóló két irányelvjavaslat közötti összhangot is.

6. Az uniós fogyasztóvédelmi jogszabályok általános összhangjának biztosítása érdekében ezenfelül elengedhetetlen szoros kapcsolatot kialakítani a digitális tartalmakról szóló új jogszabály és a fogyasztók jogairól szóló 2011/83/EU irányelv között. Ennek kapcsán felkérjük a Bizottságot, hogy a fogyasztók jogairól szóló irányelv alkalmazásáról szóló jelentésében⁵ értékelje az irányelvnek a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló, a digitális tartalomról szóló irányelv hatálya alá tartozó szerződéstípusok mindegyikére történő alkalmazását, különös tekintettel az irányelvben előírt, a szerződéskötést megelőző tájékoztatásra vonatkozó kötelezettségre; ezáltal elősegítve annak értékelését, hogy mennyiben van szükség a két eszköz (és különösen a bennük foglalt fogalommeghatározások) összehangolására a koherencia növelése érdekében.
7. A digitális tartalomról szóló irányelv és más uniós eszközök, például a szellemi tulajdonra vagy a távközlési szolgáltatásokra vonatkozó jogszabályok közötti kapcsolatot a 3. cikk (7) bekezdésében pontosítani kell.
8. Mindezekon felül el kell kerülni az uniós általános adatvédelmi rendelet alkalmazásának bármiféle zavarását is. Az általános adatvédelmi rendelet megfelelő kereteket biztosít a személyes adatok védelméhez való jog érvényesítéséhez. A digitális tartalomról szóló irányelv nem hozhat változtatásokat az adatvédelmi szabályozás alkalmazása terén. A Tanács polgári jogi munkacsoportjában a személyes adatoknak a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződésekkel összefüggő kezeléséhez szükséges jogalapokról folytatandó további mélyreható megbeszéléseket megkönnyítené egy összehasonlító táblázat és az adatvédelmi szakértőkkel folytatott alaposabb konzultáció, mivel ezek segítenének megállapítani, hogy a személyes adatok védelméhez fűződő mely jogokat tartalmazza az általános adatvédelmi irányelv és melyek azok a szerződési joggal kapcsolatos jogok, amelyekről a digitális tartalomról szóló irányelvben kell rendelkezni.

⁵ A fogyasztók jogairól szóló irányelv 30. cikke így rendelkezik:
„A Bizottság 2016. december 13-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak ezen irányelv alkalmazásáról. E jelentésnek kifejezetten ki kell térnie ezen irányelv rendelkezéseinek értékelésére a digitális tartalom tekintetében, ideértve az elállási jogot is. A jelentéshez adott esetben jogalkotási javaslatokat kell csatolni az irányelvnek a fogyasztói jogok terén tapasztalható fejleményekhez való hozzáigazítása céljából.”

c) *Harmonizáció*

9. Az eddigi megbeszéléseken a résztvevők egyértelműen támogatták azt a megközelítést, amelynek célja uniós szinten harmonizálni az ezen irányelv céljainak eléréséhez elengedhetetlen szerződési jogi kérdéseket. E célzott megközelítéssel összhangban teljesen egyértelművé kell tenni az irányelv szövegében, hogy az irányelv mennyiben érinti a nemzeti szerződési jogot és hogy mely kérdések maradnak a tagállamok nemzeti hatáskörében. A további tárgyalások során a lehető legnagyobb mértékű harmonizációra kellene törekedni, szem előtt tartva azt is, hogy az irányelv egyes rendelkezéseire vonatkozó harmonizációs szintről csak az érdemi egyeztetések egy előrehaladottabb szakaszában lehet majd végleges döntést hozni.

B. *A digitális tartalomról szóló irányelv hatálya*

a) *Vállalkozások és fogyasztók közötti szerződések*

10. A megbeszélések alkalmával egyértelmű támogatást élvezett az a megközelítés, miszerint a digitális tartalom szolgáltatására vonatkozó uniós szerződési jogot kizárólag a vállalkozások és fogyasztók közötti szerződésekre kellene alkalmazni. A digitális tartalomról szóló irányelvnek ezért elsősorban a vállalkozások és fogyasztók közötti szerződésekre kell vonatkoznia. Ez alól egyetlen kivételt képezhet a szolgáltató jogorvoslathoz való joga az ügyletlánc tagjaival szemben (17. cikk).

b) *A digitális tartalom fogalommeghatározása és az ellentételezés jellege*

11. Mivel a cél az, hogy technológiai szempontból semleges jogszabályt hozzanak létre, amely megakadályozza, hogy például a digitális tartalom fejlesztésében vagy technikai koncepciójában való egyszerű változtatással vagy eltérő forgalmazási csatorna alkalmazásával meg lehessen kerülni a szabályokat, ezért a megbeszélések során ez idáig széles körű támogatást élvezett az a megközelítés, hogy az irányelvnek átfogó módon kell kiterjednie a digitális tartalomra. A digitális tartalomról szóló irányelvben ezért a digitális tartalom fogalmát úgy kell meghatározni, hogy az lefedje a jelenleg a piacon elérhető digitális tartalmak széles skáláját, mindemellett nem szabad figyelmen kívül hagyni a jövőbeli technikai fejlődést sem. Ezen túlmenően szem előtt kell tartani azt is, hogy az általános koherencia biztosítása érdekében szükség lehet a digitális tartalom más uniós jogszabályokban, így például a fogyasztók jogairól szóló irányelvben használt fogalommeghatározásainak a módosítására.

12. Annak kapcsán még további megbeszélésekre van szükség, hogy a beágyazott digitális tartalomra milyen szabályok vonatkozzanak. Az egyik lehetőség az, hogy az áruk értékesítésére vonatkozó szabályokat azokra a termékekre kell alkalmazni, amelyek úgy tartalmaznak beágyazott szoftvert, hogy annak funkciói az adott termék fő funkcióihoz képest másodlagosak. Ugyanakkor érdemes lehet mérlegelni más alternatívákat is, például azt, hogy az áruk értékesítésére vonatkozó szabályokat magára a tárgyi adathordozóra kell alkalmazni, míg a digitálistartalom-szolgáltatásra vonatkozó szabályokat a digitális tartalomra.
13. Elvi támogatást élvezett az az elképzelés, hogy az irányelvet azokra a szerződésekre is alkalmazni lehetne, amelyek esetében a digitális tartalmat pénztől eltérő ellentételezésért szolgáltatják. Figyelemmel arra, hogy a modern üzleti modellekben a személyes adatok egyre nagyobb értékkel bírnak, a digitális tartalomról szóló irányelvet alkalmazni kellene a digitális tartalom személyes adatokért cserébe való szolgáltatására is. Mindemellett további vizsgálatot igényel az a kérdés, hogy az irányelv hogyan lenne alkalmazható az ilyen jellegű szerződésekre. Tisztázni kell mindenekelőtt a „ténylegesen átadott személyes adatok” konkrét jelentését, és a vonatkozó koncepció alkalmazásának megfelelőségét.
14. Ennél is alaposabb vizsgálatra szorul az a kérdés, hogy az irányelv kiterjedjen-e – és ha igen, mennyiben – a „más adatokért” cserébe szolgáltatott digitális tartalomra vonatkozó szerződésekre; a vizsgálat azért szükséges, mert nem világos, hogy ez alatt a fogalom alatt mi is értendő. Ezzel összefüggésben ugyancsak fontos az a kérdés is, hogy mit takar a „ténylegesen átadott” kifejezés.

c) Kártérítéshez való jog

15. A megbeszéléseken eddig nem merült fel, hogy szükséges lenne a digitális tartalomról szóló irányelvben kártérítéssel kapcsolatos szabályokat rögzíteni ahhoz, hogy az irányelv elérje céljait. A 14. cikkben javasolt rendelkezés ellenben komoly aggodalmakat keltett a delegációk körében. Minden tagállam rendelkezik nemzeti jogában kártérítési rendszerről, bár ennek hatálya és alkalmazása tagállamonként eltér. Mivel a 14. cikk tárogat utal a tagállamok nemzeti jogára, a delegációk úgy vélték, hogy ez a rendelkezés ahelyett, hogy egyértelmű helyzetet teremtené, csak zavart okoz, és nem járulna hozzá sem a belső piac megerősítéséhez, sem egy magasabb szintű fogyasztóvédelemhez, sem pedig a nagyobb jogbiztonsághoz.

16. Ezért az irányelvnek nem kellene kiterjednie a kártérítéshez való jogra, és ennek megfelelően a 14. cikket, valamint a 2. cikk (5) pontjában a kártérítés fogalommeghatározását törölni kellene. Ugyanakkor meg kellene fontolni, hogy az egyértelműség kedvéért az irányelv szövege tartalmazza azt a kitételt, miszerint az irányelv nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy saját nemzeti jogszabályaikban a kártérítéshez való jogra vonatkozó szabályokat fogadjanak el vagy tartsanak fenn.

C. *A fogyasztók és a szolgáltatók érdekei közötti megfelelő egyensúly*

17. Az eddigi viták alkalmával a delegációk hangsúlyozták: rendkívül fontos az, hogy az új szabályok megfelelően kiegyensúlyozott rendszert eredményezzenek. Ez azt jelenti, hogy a fogyasztóvédelem magas szintjét kell biztosítaniuk, ezzel párhuzamosan pedig vállalkozásbarát környezetet kell teremteniük az EU-ban működő vállalkozások számára, továbbá technológiai szempontból semlegesnek, hatékornak és felhasználóbarátnak kell lenniük. A delegációk között általános egyetértés volt azt illetően, hogy e követelmények tükrében a digitális tartalmakról szóló irányelvet bizonyos pontokon ki kell igazítani abból a célból, hogy a szabályok úgy a belső piac mint az uniós polgárok érdekeit szolgálják.

a) *Technológiai szempontból semleges és felhasználóbarát szabályok*

18. A tanácskozások egyértelművé tették, hogy körültekintően kell eljárunk, amikor új területeket szabályozunk. Ezért előnyös lenne, ha az irányelvvel kapcsolatos munka során a Tanács polgári jogi munkacsoportját információtechnológiai szakértők segítenék, akik rávilágítanak arra, hogy milyen lehetséges következményekkel járhat az irányelv gyakorlati alkalmazására nézve, ha a digitális tartalmak széles körét és az ellentételezés különböző formáit építjük be az irányelvbe.
19. Ahhoz, hogy a szabályok felhasználóbarátak, technológiai szempontból semlegesek legyenek, és a későbbiekben kiterjedhessenek az új technológiai fejleményekre, döntően fontos, hogy a további munka mindenekelőtt arra irányuljon, hogy az új szabályok kellően rugalmasak legyenek ahhoz, hogy idomulni tudjanak az irányelv hatálya alá tartozó digitális tartalmak és ellentételezések különböző formáihoz, ugyanakkor ne okozzanak túlszabályozást. Ezzel összefüggésben fel kell térképezni azt is, hogy miként lehetne gondoskodni arról, hogy a fogyasztók tisztában legyenek jogaikkal azokban az esetekben, amikor a digitális tartalmakért nem pénz formájában nyújtanak ellentételezést.

b) Megfelelőségi vizsgálat

20. A Bizottság eredeti javaslatában az szerepel, hogy a megfeleléségi vizsgálatok alkalmazásakor előnyben kell részesíteni a szubjektív (azaz a szerződésben általában standard feltételek mellett rögzített) megfeleléségi kritériumokat – emiatt néhány tagállam aggodalmának adott hangot. Ennek oka az, hogy egy ilyen szabály annak veszélyét vonná maga után, hogy a szolgáltatók nagyon alacsony szintű követelményeket írnának elő a szerződéseikben, és ezzel elkerülnék a meg nem felelés miatti felelősségvállalást, ami aláásná a fogyasztóvédelmet, hiszen a fogyasztóknak általában kevés befolyásuk van a (standard) szerződéses feltételekre. Egy másik, szintén ezzel kapcsolatos aggály, hogy a fogyasztókra hárulna az a teher, hogy alaposan megvizsgálják a szerződést.
21. A nagyobb egyensúly érdekében a további tanácskozásokon kiindulópontként egy olyan megközelítést kellene alkalmazni, amely nagyobb összhangban áll az 1999/44/EK irányelvvel és az áruk internetes értékesítéséről szóló irányelvvel: ez azt jelenti, hogy a digitális tartalom megfeleléségét mind a szerződésben foglalt feltételek, mind pedig az uniós jogban meghatározott objektív kritériumok mentén meg kellene vizsgálni.

c) Egyértelmű szabályok a digitálistartalom-szolgáltatásra vonatkozóan

22. A megbeszéléseken világossá vált, hogy ahhoz, hogy a fogyasztók tényleges jogokkal rendelkezzenek, a digitális tartalomról szóló irányelvben egyértelmű szabályokat kell rögzíteni a digitálistartalom-szolgáltatásra, és ezen belül is arra a momentumra vonatkozóan, amikor a digitális tartalmat el kell juttatni a fogyasztóhoz.
23. E tekintetben elhangzott az a javaslat, hogy a digitálistartalom-szolgáltatásra vonatkozó szabályokat még nagyobb mértékben a fogyasztóvédelmi irányelv áruszállítási szabályaihoz kellene igazítani, és a szolgáltatást akkor kellene teljesítettnek tekinteni, amikor a digitális tartalom megérkezik a fogyasztó saját eszközére, vagy a fogyasztó által közvetítőként megjelölt harmadik félhez. Ez azt jelenti, hogy a szolgáltató elvben felelősséggel tartozik azokban az esetekben, amikor a digitális tartalom nem éri el a fogyasztót, és a nemteljesítés oka nem a fogyasztó digitális környezetében vagy a fogyasztó ellenőrzése alatt álló problémában keresendő.

24. Ezért előnyös lenne, ha az irányelvvel kapcsolatos munka során a Tanács polgári jogi munkacsoportját információtechnológiai szakértők segítenék, akik részletesen elmagyaráznák, hogyan működik a gyakorlatban a digitális tartalom-szolgáltatás, és miként kezelhetők megfelelően az irányelv keretében azok a helyzetek, amelyekben a szolgáltatás elmulasztásáért egy harmadik fél felel.
25. Sőt, érdemes lehet elgondolkodni azon, hogy annak a kérdésnek a kapcsán, hogy egy adott digitális tartalom-szolgáltatás sikeres volt-e, rendelkezzen-e az irányelv bizonyítási teherre vonatkozó szabályról?

d) A szolgáltató felelőssége szerződésszerűség hiánya esetén és a bizonyítási teher

26. Az eddigi megbeszéléseken általános volt az egyetértés arról, hogy a szolgáltató felelősséggel tartozik a fogyasztó felé, amennyiben a szolgáltatott digitális tartalom nem felel meg a szerződésnek. Számos delegáció azonban úgy vélte, hogy az alkalmazott megközelítés nem eléggé kiegyensúlyozott, mivel nem állapít meg sem minimális, sem maximális elévülési időt a szolgáltatónak a szerződésszerűség hiánya esetén fennálló felelőssége, illetve a bizonyítási teher ezzel összefüggő megfordulása (9. cikk (1) bekezdés) tekintetében.
27. A szolgáltatói és fogyasztói érdekek közötti egyensúly, valamint a jogbiztonság javítása érdekében a további tanácskozások kiindulópontját egy olyan megközelítés képezhetné, melynek alapján az irányelvben meghatározásra kerülne, hogy szerződésszerűség hiánya esetén mennyi ideig és milyen feltételek mellett áll fenn a szolgáltató felelőssége a fogyasztó felé, illetve hárul rá a bizonyítási teher (9. cikk (1) bekezdés). Ez a megközelítés nagyobb összhangban állna az 1999/44/EK irányelvvel és az áruk internetes értékesítéséről szóló irányelvvel is.

e) A szerződésszerűség hiánya esetén fennálló jogorvoslati lehetőségek

28. Általános egyetértés alakult ki arról az alapelvről, mely szerint amennyiben a szolgáltató nem a szerződésnek megfelelően szolgáltatja a digitális tartalmat, biztosítani kell a fogyasztó jogát arra, hogy a digitális tartalmat ésszerű időn belül, jelentős kényelmetlenség és további költségek nélkül szerződésszerűvé tettesse, vagy jogosult legyen a vételár csökkentésére vagy a szerződés felmondására.
29. Az eddigi megbeszélések alapján a többség azt az elképzelést is támogatja, hogy az irányelv rendelkezzen a jogorvoslati lehetőségek hozzáférési sorrendjéről, ám e kérdésben még nem született átfogó megállapodás. A szerződésszerűtlenséget mindig olyan módon kell orvosolni, hogy az az adott esetben megfelelő legyen a feleknek. További megbeszéléseket igényel annak meghatározása, hogy ez hogyan érhető el a legjobban.

f) A fogyasztók további jogai

30. A digitális tartalom módosításáról szóló 15. cikkel és a hosszú távú szerződések felmondásához való jogról szóló 16. cikkel kapcsolatos megbeszélések során a résztvevők támogatásukat fejezték ki azon mögöttes cél mellett, mely szerint a fogyasztókat meg kell védeni az olyan tisztességtelen szerződési feltételektől, amelyek arra kötelezhetnék őket, hogy akaratuk ellenére a továbbiakban egy módosított vagy hosszú távú szerződés alanyai legyenek. További szakértői egyeztetésekre van szükség annak eldöntéséhez, hogy hogyan lehet e célt a legjobban és arányos módon elérni, figyelemmel a fogyasztók és a szolgáltatók érdekeire, valamint a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó tágabb jogi keretre is.